

Telework Through Statistic Indicators

Lect.dr. Irina ISAIC MANIU, lect.dr. Giani GRĂDINARU
Catedra Statistică și Previziune Economică, A.S.E. București

TIC allows increased flexibility from the work program point of view and the space where work is developed. Many persons have the possibility to work anytime and anyplace, a thing that was considered absolutely impossible just few years ago. The work flexibility must be considered from two points of view: the worker's flexibility, which imposes a regulation of the framework and the reorganization of the organizational structure in order to provide work alternatives; the work place flexibility, which implies the workers' adaptation to the flexible work place requirements.

Keywords: tele-work, statistic variables, and flexible work place.

Un capitol important în Strategia de dezvoltare pe termen mediu a României îl constituie „Asigurarea resurselor umane și pregătirea populației pentru Societatea Informațională”. Acesta are drept obiective formarea de specialiști în domeniul TIC, pregătirea cetățenilor pentru a trăi și a lucra în spațiul european (Societatea Informațională europeană) și ridicarea nivelului de cultură generală prin utilizarea TIC. În ceea ce privește politica și strategia de implementare a serviciului universal în domeniul comunicațiilor electronice, se are în vedere că operatorii vor fi obligați să contribuie cu 0.5% din cifra lor de afaceri la fondul serviciului universal, ceea ce înseamnă aproximativ 9,5 milioane euro, care vor fi folosiți pentru construirea de telecentre și pentru subvenționarea serviciilor furnizate unor categorii de clienți cu venituri mici. Pentru anul 2004 s-au instalat 500 telecentre și telefoane publice și s-au subvenționat cu aproximativ două milioane euro serviciile oferite anumitor categorii de clienți cu venituri mici, iar contribuția marilor operatori la finanțarea obiectivelor legate de serviciul universal se va ridica, până la sfârșitul anului 2004, la 2% din cifra de afaceri (27 milioane euro). În domeniul resurselor umane din România, strategia guvernamentală a prevăzut scutirea de la plata impozitului pe venit pentru specialiștii IT, aplicată din vara lui 2001, care stimulează tinerii specialiști să lucreze în țară dar, în același timp, constituie un suport pentru companiile care angajează specialiști de înaltă calificare. Raportul Brain

Bench Global IT IQ 2001 plasa România pe primul loc în Europa și pe locul șase la nivel mondial în privința numărului de specialiști certificați în IT.

Variabile primare - Indicatori ai forței de muncă

Angajații din domeniul TIC = ponderea locurilor de muncă în domeniul TIC, conform nomenclatorului. Ponderea locurilor de muncă în profesii și domenii asociate cu TIC este un indicator al vitalității pieței muncii, al nivelului de participare activă la diviziunea regională și internațională a muncii, dar și al ponderii locurilor de muncă de înaltă calificare. În ciuda declinului economic, o mare pondere a locurilor de muncă în profesii și domenii asociate cu TIC demonstrează existența unei piețe a muncii bine echipată pentru cerințele viitorului. Această variabilă este mai puțin afectată de problemele legate de clasificarea de bază.

Angajații pe ocupații TIC = ponderea angajaților pe ocupații din domeniul TIC, conform nomenclatorului.

Participarea populației la forța de muncă

1. Populația activă, pe medii și sexe
Populația activă (persoanele active) - din punct de vedere economic - cuprinde toate persoanele în vârstă de 15 ani și peste, care furnizează forța de muncă disponibilă pentru producția de bunuri și servicii.

2. Populația ocupată, pe medii și sexe
Populația ocupată cuprinde, conform metodologiei Anchetei trimestriale asupra forței de muncă în gospodării, toate persoanele în

vârstă de 15 ani și peste, care au desfășurat o activitate economică producătoare de bunuri sau servicii de cel puțin o oră în perioada de referință (săptămâna înaintea înregistrării), în scopul obținerii unor venituri sub formă de salarii, plată în natură sau alte beneficii.

Populația ocupată civilă cuprinde, potrivit metodologiei balanței forței de muncă, toate persoanele care, în anul de referință, au desfășurat o activitate economico-socială aducătoare de venit, cu excepția cadrelor militare și a persoanelor asimilate acestora (personalul MApN, MAI, SRI, militari în termen), a salariaților organizațiilor politice, obștești și a deținuților.

Gruparea populației ocupate civile se realizează după forma de proprietate asupra capitalului social al unității în care aceasta își desfășoară activitatea:

- majoritară de stat, care cuprinde: capital integral de stat; public de interes național și local; mixt (capitalul de stat deține peste 50%);
- majoritară privată, care cuprinde: capital integral privat; mixt (capitalul privat deține peste 50%); integral străin; cooperatist și obștesc.

3. Șomerii BIM, pe medii și sexe

Șomerii BIM, conform criteriilor Biroului Internațional al Muncii (BIM) sunt persoanele de 15 ani și peste, care în perioada de referință îndeplinesc simultan următoarele condiții:

- nu au loc de muncă și nu desfășoară o activitate în scopul obținerii unor venituri;
- sunt în căutarea unui loc de muncă realizând în ultimele patru săptămâni demersuri pentru a-l găsi (înscrierea la agenții de ocupare a forței de muncă sau agenții particulare de plasare, acțiuni pentru începerea unei activități pe cont propriu, publicarea de anunțuri, apel la prieteni, rude, colegi, sindicate etc.);
- sunt disponibile să înceapă lucrul în următoarele 15 zile, dacă s-ar găsi imediat un loc de muncă.

4. Rata de activitate, pe medii și sexe

Rata de activitate reprezintă raportul dintre populația activă și populația totală în vârstă de 15 ani și peste, exprimat procentual.

5. Rata de ocupare, pe medii și sexe

Rata de ocupare reprezintă raportul dintre populația ocupată și populația totală în vârstă

de 15 ani și peste, exprimat procentual.

6. Rata șomajului BIM

Rata șomajului BIM reprezintă raportul dintre numărul șomerilor BIM și populația activă, exprimat procentual.

Rata șomajului reprezintă raportul dintre numărul șomerilor (înregistrați la agențiile pentru ocuparea forței de muncă) și populația activă civilă (șomeri + populație ocupată civilă, definită conform metodologiei balanței forței de muncă).

7. Structura populației ocupate

7.1. Pe grupe de vârstă și activități ale economiei naționale. *Repartizarea salariaților* pe activități ale economiei naționale se realizează după activitatea omogenă a întreprinderii, iar pe județe în funcție de localitatea în care aceștia își desfășoară activitatea.

7.2. După statutul profesional. *Statutul profesional* reprezintă situația unei persoane ocupate, în funcție de modul de obținere a veniturilor prin exercitarea unei activități și anume:

- salariat, persoana care-și exercită activitatea pe baza unui contract de muncă într-o unitate economică sau socială - indiferent de forma ei de proprietate - sau la persoane particulare, în schimbul unei remunerații sub formă de salariu, plătit în bani sau natură, sub formă de comision etc.;
- patron, persoana care-și exercită ocupația (meseria) în propria sa unitate (întreprindere, agenție, atelier, magazin, birou, fermă etc.), pentru a cărei activitate are angajați unul sau mai mulți salariați;
- lucrător pe cont propriu, persoana care-și exercită activitatea în unitatea proprie sau într-o afacere individuală, fără a angaja nici un salariat, fiind ajutat, sau nu, de membrii familiei, neremunerați;
- lucrător familial neremunerat, persoana care-și exercită activitatea într-o unitate economică familială condusă de un membru al familiei sau o rudă, pentru care nu primește remunerație sub formă de salariu sau plată în natură; gospodăria țărănească (agricolă) este considerată o astfel de unitate;
- membru al unei societăți agricole sau al unei cooperative, persoana care a lucrat fie ca proprietar de teren agricol într-o societate

agricolă constituită conform legii, fie ca membru al unei cooperative meșteșugărești, de consum sau de credit.

7.3. După participarea la activitatea economică, pe sexe;

7.4. După nivelul de instruire;

7.5. Pe medii și grupe de ocupații;

8. Numărul mediu al salariaților pe activități ale economiei naționale;

9. Salariați, pe activități ale economiei naționale (forme de proprietate) pe sexe;

10. Persoane cuprinse în cursuri de calificare și recalificare;

11. Șomeri pe grupe de vârstă și durata șomajului. *Șomerii înregistrați* reprezintă persoanele apte de muncă, ce nu pot fi încadrate din lipsă de locuri de muncă disponibile (Legea nr. 1/1991 republicată în anul 1994 și completată prin Ordonanța Guvernului nr. 47/1997) și care s-au înscris la agențiile teritoriale pentru ocuparea forței de muncă.

Variabile primare - Indicatori ai condițiilor de muncă

1. Numărul accidentațiilor în muncă, pe activități economice. Prin *accident de muncă* se înțelege vătămarea violentă a organismului, precum și intoxicația acută profesională, care au loc în timpul procesului de muncă sau în îndeplinirea îndatoririlor de serviciu, indiferent de natura juridică a contractului în baza căruia se desfășoară activitatea și care provoacă incapacitatea temporară de muncă de cel puțin trei zile, invaliditate sau deces.

2. Revendicări care au declanșat conflicte de interese. *Conflictele de interese* se referă la întreruperile temporare ale lucrului declanșate, în general, în scopuri revendicative sau pentru normalizarea raporturilor de muncă dintre unitate, pe de o parte, și salariații acesteia, pe de altă parte.

3. Conflicte de interese și frecvența lor lunară, pe ramuri ale economiei naționale

4. Greve declanșate. *Greva* constituie o încetare colectivă și voluntară a lucrului.

Variabile derivate

1. Investițiile în dezvoltarea abilităților IT ale angajaților;

2. Pierderea forței de muncă specializate în IT;

3. Pierderea inginerilor și oamenilor de știin-

ță;

1. Intensitatea telecooperării = ponderea lucrătorilor care utilizează poșta electronică sau transferul electronic de date pentru cooperarea cu clienții, furnizorii sau partenerii din alte locații;

2. Telucrători la domiciliu = ponderea lucrătorilor la domiciliu care utilizează o conexiune Internet proprie sau rețeaua angajatorului în scop profesional;

3. Telucrători mobili = ponderea lucrătorilor mobili care muncesc în locația clienților sau partenerilor și care utilizează o conexiune Internet sau rețeaua angajatorului în scop profesional;

4. Telucrători liber profesioniști;

5. Amploarea telucrului¹ = media telucrătorilor în total angajați, fără distincție între categoria telucrătorilor și diferențiat pe numărul total de lucrători ai angajatorilor;

4. Recrutarea online = ponderea angajatorilor care-și postează online locurile de muncă vacante.

5. Numărul de zile de muncă pe săptămână, de la distanță, pe baza unui contract scris sau a unei înțelegeri mutuale, folosind echipamente și tehnologie de telecomunicații;

6. Numărul persoanelor care lucrează în centre de telucru;

7. Ponderea telecentrelor în total telecomunități, pe categorii.

Bibliografie

1. www.mcti.ro
2. www.e-guvernare.ro
3. www.ibm.com/solutions/government/readiness
4. www.europa.eu.int/comm/eurostat
5. www.biser-eu.com/
6. www.oecd.org
7. www.cid.harvard.edu/cidspecialreports/
8. me-dia.ici.ro/academia/pro_pri/pag_com01socinf_prpri.htm
9. fo-rum.europa.eu.int/Public/irc/dsis/ceies/library?l=/seminars_11_to_20/economy_measurement&vm=detailed&sb=Title

¹ Modurile flexibile și mobile de muncă bazate pe TIC reprezintă o oportunitate majoră de a participa la economia în dezvoltare a cunoașterii. Telucrul este considerat a fi un bun indicator al flexibilității organizării muncii, în general, deoarece implică disponibilitatea angajatorilor de a da o mai mare libertate angajaților în modul cum își organizează munca, în schimbul așteptării creșterii productivității, a motivației și a angajamentului acestora.